

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт,
Угорщина) Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами VIII Міжнародної
науково-практичної конференції
24-25 жовтня 2024 року**

Україна, Мукачево 24-25 жовтня 2024 р.

УДК 37:378.011.3-057.4:005.332.4-043.83:339.92(477:4)(043.2)
О-72

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)*

Рецензенти:

Староста Володимир Іванович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ДВНЗ “Ужгородський національний університет” (м. Ужгород);

Шпак Валентина Павлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (м. Черкаси).

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Товканець Г.В. – д.пед.н., професор; Кобаль В.І. – к.пед.н., професор; Молнар Т.І. – д.пед.н., професор; Горват М.В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т.М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л.М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

О-72 **Освіта і формування** конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 24-25 жовтня 2024 р., Мукачево / Ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2024. 328 с. ISBN978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції “Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції”. Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

УДК 37:378.011.3-057.4:005.332.4-043.83:339.92(477:4)(043.2)

ISBN978-617-7495-53-5

© Мукачівський державний університет, 2024

<i>ХОМА О.М., ГУБАЛЬ Г.Ю.</i>	
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЧИТАННЯ В УЧНІВ З ПОРУШЕННЯМ КОГНІТИВНОГО РОЗВИТКУ	297
<i>ХОМА О.М., КУЗЬМА О.І.</i>	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КЛАСІ З ІНКЛЮЗИВНИМ НАВЧАННЯМ.....	299
<i>ЧЕГІ Б.М., ЛІБА О.М.</i>	
МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	302
<i>ЧЕКАН О.І., БУЛЕЦА Е.Ю.</i>	
ДІТИ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ ТА ЇХ РІВНІ	304
<i>ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ВЕГЕШ О.В.</i>	
СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	306
<i>ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ФЕЧКА К.Р.</i>	
МОРАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ МУЗИКИ.....	309
<i>ШКУРИНА А.О., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ ПРИ ВИВЧЕННІ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ	311
<i>ШКРІБА Т.І.</i>	
ОРФОГРАФІЧНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ЛІНГВОДИДАКТИЧНА ПРОБЛЕМА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5-9 КЛАСАХ ЗЗСО	313
<i>ШОЛОВІЙ М.-Т.І.</i>	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА.....	316
<i>ШУФРИЧ К.Я., ЛАЛАК Н.В.</i>	
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	318
<i>ЯКИМЕНКО Є.А., ЛАЛАК Н.В.</i>	
ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	321
<i>ЯНЧІЙ М.І., ЛІБА О.М.</i>	
МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – РЕЗУЛЬТАТ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	323
<i>ЯЦКАНИЧ В.В.</i>	
ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	325

ся сприяти розвитку не лише мовленнєвих навичок, але й соціальних вмінь, що допоможе дітям із загальним недорозвиненням мовлення адаптуватися до соціуму та реалізувати свій потенціал. Продовження досліджень у цій галузі допоможе знайти нові ефективні стратегії підтримки, що в свою чергу позитивно вплине на якість життя дітей з ЗНМ і їхніх сімей.

Список використаних джерел

1. Брушневська І. Дослідження стану сформованості лексики у дітей п'ятого року життя із загальним недорозвитком мовлення. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2021. № 3. С. 39-44.

2. Проскуріна О., Кравченко А. Рівні ЗНМ та їх загальна характеристика. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації*. 2018. С. 104-108.

3. Собонович Є., Трофименко Л. Особливості засвоєння дітьми із НЗНМ узагальненого лексичного значення слова та його понятійної співвіднесеності. *Дефектологія*. 2020. № 1. С. 16-19.

ЧЕРЕПАНЯ Н.І.,

к.пед.н., доцент,

Мукачівський державний університет, Україна

ВЕГЕШ О.В.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

спеціальність 012 Дошкільна освіта,

Мукачівський державний університет, Україна

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Дошкільне дитинство – найважливіший період становлення особистості людини, коли закладаються основи громадянських якостей, формуються перші уявлення дітей про навколишній світ, суспільство та культуру.

Почуття Батьківщини... воно починається у дитини зі ставлення до сім'ї, до найближчих людей – батька, матері, дідуся, бабусі. Це коріння, що пов'язує дитину з рідним будинком і найближчим оточенням. І вид із вікна на проспект, і панорама рідного міста, і дитячий садок, де вона отримує радість від спілкування з однолітками. І рідна природа – це Батьківщина.

Завдання дорослих – відбирати з маси вражень, одержуваних дитиною, ті, які найбільш доступні їй: найближче оточення, природа і світ тварин рідного краю; працю людей на благо суспільства, на процвітання Батьківщини; відносини людей, які розкривають дитині наш спосіб

життя (товариство, оптимізм, віра в людину...); суспільні події, факти, до яких привертають увагу дітей, мають бути яскравими, образними, конкретними, викликати інтерес, будити увагу.

Що доступне розумінню дитини дошкільного віку, що її може хвилювати та викликати інтерес? Яскраві враження про рідну природу, отримані в дитинстві, нерідко залишаються в пам'яті людини на все життя, оскільки в її образі втілюється Батьківщина. Яка б не була велика наша країна, людина пов'язує своє почуття любові до неї з тими місцями, де вона народилася і виросла, де ходила у дитячий садок і школу, де гралася з дітлахами в сніжки і каталася з крижаної гірки.

Відомо, що дошкільне дитинство – це найважливіший період становлення особистості, тому у старших групах вже можна так будувати роботу, щоб кожен вихованець перейнявся славою рідного краю, відчув свою причетність до місцевих суспільних подій[1,с.18].

Слід привчати дітей як у рідному місті, районі, селі, так і в інших місцях, дотримуватись народних традицій; відзначати загальнонародні знаменні дати, вшановувати пам'ять загиблих героїв, вшановувати знаменитих людей, ветеранів. Щоб діти, дізнаючись якісь конкретні факти, спостерігаючи навколишнє життя, могли шляхом найпростішого аналізу, узагальнення вражень, краще уявити, що їх рідне місто або селище є частиною країни, необхідно дати їм деякі початкові відомості з географії, економіки, історії країни – розповісти про те, що вони не можуть бачити у безпосередньому оточенні.

Вивчення фольклору здійснюється через участь дітей у дитячих календарних святах та розвагах. Навесні ми зустрічаємо і проводжаємо масяну, закликаємо Весну, закликаємо птахів.

Під час екскурсій та спостережень за природними явищами, ми вчимо дітей співвідносити побачене у природі з народними прикметами.

У старшому дошкільному віці, одночасно з розвитком сприйняття художнього слова, ми розвиваємо в дітей творчі здібності та одночасно з цим їх естетичні та гуманні почуття. Дитячі вірші, оповідання, сміх, сльози, висловлювання, вигуки з приводу чогось побаченого, що вражають дітей, – все це говорить про почуття дитини, що прокидаються, її емоційної реакції на навколишнє.

Під час краєзнавчої роботи можна розглядати альбоми “Моя сім'я”, “Моя вулиця”, “Мое місто”, макет вулиці, а також спеціальну літературу (художню, довідково-інформаційну про місто). Можна підібрати матеріал про заповідні місця нашого краю, куди можуть увійти ілюстрації про тваринний і рослинний світ, природні багатства цих прекрасних місць.

Знайомлячи дітей із державними символами, можна розмістити в центрі зразки Українського герба і прапора, Герб Мукачева.

З метою забезпечення творчого розвитку дітей, у групі доцільно створити умови для прояву дитячої фантазії та ініціативи. Виготовити персонажі настільного театру до народних казок, створити майстерню ручної праці “Умілі ручки”, придбати розмальовки “Моє місто” [2,с.4].

Народні рухливі ігри є традиційним засобом педагогіки. Споконвіку в них яскраво відображався спосіб життя людей, їх побут, праця, національні підвалини, уявлення про честь, сміливість, мужність, бажання володіти силою, спритністю, витривалістю, швидкістю і красою рухів, виявляти кмітливість, витримку, творчу вигадку.

Розвиток почуття поваги до старших органічно пов’язане із завданням виховання культури поведінки дітей стосовно оточуючих. Склад звичок культурної поведінки в старшому дошкільному віці значно збагачується: діти освоюють правила поведінки стосовно дорослих у громадських місцях (у транспорті, на вулиці, в бібліотеці тощо), у різних ситуаціях спілкування (з знайомими та незнайомими людьми). Виховується звичка бути ввічливим, готовність активно піклуватися про старших та молодших, дбайливо ставитися до результатів праці дорослих, до їх діяльності, а також продовжується формування культури мови.

Необхідність підключення сім’ї до процесу ознайомлення дошкільників із соціальним оточенням пояснюється особливими педагогічними можливостями, якими володіє сім’я і які не може замінити дитячий садок: любов і прихильність до дітей, емоційно-моральна насиченість відносин, їх громадська, а не егоїстична спрямованість. Усе це створює сприятливі умови для виховання вищих моральних почуттів. Дитячий садок у своїй роботі з сім’єю повинен спиратися на батьків не тільки як на помічників дитячого закладу, а як на рівноправних учасників формування дитячої особистості.

Взаємодію сім’ї та закладу дошкільної освіти необхідно здійснювати на основі принципу єдності координації зусиль ЗДО, сім’ї та громадськості, принципі спільної діяльності вихователів та сім’ї, діяти спільно, допомагаючи один одному, доповнюючи посилюючи педагогічний вплив.

У морально-патріотичному вихованні особливе значення має приклад дорослих, близьких людей. На конкретних прикладах, фактах із життя членів сім’ї необхідно проводити роботу з ознайомлення з рідним краєм, починаючи з того, що прийнято називати “малою Батьківщиною” і поступово переходячи до таких категорій як Батьківщина[3,с.22].

Список використаних джерел

1. Лаврик О. С. Маленькі українці: методичні поради та серія занять з патріотичного виховання. /Дошкільний навч. закл. – 2014. – № 9. – С. 15–20.
2. Машовець М. Патріотичне виховання в сучасному дошкільному закладі./ Палітра педагога. – 2017. – № 4. – С. 3–5.

3. Мусієнко В. С. Особливості формування почуття патріотизму в дітей у сучасному дошкільному навчальному закладі України. Педагогічний альманах: зб. наук. пр. Херсон: Херсон. акад. неперервн. освіти, 2013. – Вип. 18. – С. 21–25.

ЧЕРЕПАНЯ Н.І.,
к.пед.н., доцент,
Мукачівський державний університет, Україна
ФЕЧКА К.Р.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 012 Дошкільна освіта,
Мукачівський державний університет, Україна

МОРАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ МУЗИКИ

Дитячі роки – це період накопичення музичних вражень, які мають величезний вплив, як на подальший музичний розвиток дитини, так і формування всіх сторін її особистості.

Музика виховує дітей, вселяє в них любов до життя, до людини, до природи, пробуджує любов до Батьківщини, допомагає їм пізнавати світ, за допомогою звука можна висловити свої почуття: радість, смуток, тривогу, розчарування. Під впливом музики активізуються енергетичні процеси організму, націлені на фізичне оздоровлення. Суспільство зацікавлене зберегти і передати майбутнім поколінням духовні цінності, зокрема музичну культуру. Діти повинні розвиватися через пізнання культурної спадщини, виховуватися так, щоб бути здатними їх примножувати.

Суть морально-патріотичного виховання полягає в тому, щоб посіяти та виростити в дитячій душі насіння любові до рідної природи, до рідного дому та сім'ї, до історії та культури країни, створеної працями рідних та близьких людей.

Діти повинні знати історію свого народу, його минуле. Зв'язок минулого із сьогоденням та мрією про майбутнє допоможе дітям сильніше полюбити рідну землю. Великі потенційні можливості морально-патріотичного впливу полягають у народній музиці. Народні музичні твори ненав'язливо, часто у веселій ігрової формі знайомлять дітей зі звичаями і побутом українського народу, працею, дбайливим ставленням до природи, життєлюбством, почуттям гумору[1,с.8].

Оскільки музика здатна впливати на почуття, настрої дитини, оскільки вона здатна перетворювати її моральний і духовний світ. Діти стикаються з фольклорним матеріалом постійно протягом усього на-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>